

■ *Tóth István szobrászművész életútja képekben* ■

■

■

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
РЕПУБЛИКА СРБИЈАОПШТИНА Senta**ИЗВОД ИЗ МАТИЧНЕ КЊИГЕ РОЂЕНИХ**У матичну књигу рођених која се води за матично подручје Senta
под текућим бројем 916 за годину 1912 извршен је упис рођења:

Име	IŠTVAN (ISTVÁN)		M.
Презиме	TOT (TÓTH)		(пол)
Дан, месец, година и час рођења	01. novembar 1912.		
Место рођења, а ако је лице рођено у иностранству и држава	Senta		
Јединствени матични број грађана	... <input type="text"/>		
Држављанство	...		
Подаци о родитељима	оца	мајке	
Име	Mihálj (Mihály)	Veronike	
Презиме (за мајку и девојачко презиме)	Tot (Tóth)	Fehér (Fehér)	
Јединствени матични број грађана	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Дан, месец и година рођења	43 god.	38 god.	
Место и општина рођења	/	/	
Држављанство	/	/	
Пребивалиште и адреса стана	S e n t a		
Накнадни уписи и забелешке:			

Број 20-1/15332/01-II
у Senti,
Дана 18.12.2001.g.
(потпис матичара)

- Születési anyakönyvi kivonat. Tóth István született 1912. november 1-jén Zentán. Apja Mihály, anyja Fehér Veronika

STATE OF CALIFORNIA
CERTIFICATION OF VITAL RECORD

COUNTY OF LOS ANGELES • REGISTRAR-RECORDER/COUNTY CLERK

CERTIFICATE OF DEATH

3 200219002812

STATE FILE NUMBER		STATE OF CALIFORNIA USE BLACK INK ONLY-NO ERASURES, WHITEOUTS OR ALTERATIONS VS.11 (REV. 1/00)		LOCAL REGISTRATION NUMBER	
1. NAME OF DECEDENT—FIRST (GIVEN) ISTVAN		2. MIDDLE -		3. LAST (FAMILY) TOTH	
4. DATE OF BIRTH MM/DD/YYYY 11/01/1912		5. AGE YRS 89		6. SEX M	
7. DATE OF DEATH MM/DD/YYYY 01/18/2002		8. HOUR 0213			
9. STATE OF BIRTH YUGOSLAVIA		10. SOCIAL SECURITY NO. 549-70-2124		11. MILITARY SERVICE ☐ YES ☒ NO ☐ UNK	
12. MARITAL STATUS MARRIED		13. EDUCATION—YEARS COMPLETED 12			
14. RACE WHITE		15. HISPANIC—SPECIFY ☐ YES ☒ NO		16. USUAL EMPLOYER SELF EMPLOYED	
17. OCCUPATION SCULPTOR		18. KIND OF BUSINESS SCULPTURE		19. YEARS IN OCCUPATION 69	
20. RESIDENCE—STREET AND NUMBER OR LOCATION: 6465 IVERENE AVE.					
21. CITY HOLLYWOOD		22. COUNTY LOS ANGELES		23. ZIP CODE 90068	
24. YRS IN COUNTY 30		25. STATE OR FOREIGN COUNTRY CA			
26. NAME, RELATIONSHIP ARANKA TOTH - WIFE					
27. MAILING ADDRESS (STREET AND NUMBER OR RURAL ROUTE NUMBER CITY OF CALIF. STATE, ZIP) 6465 IVERENE AVE., HOLLYWOOD, CA 90068					
28. NAME OF SURVIVING SPOUSE—FIRST ARANKA		29. MIDDLE -		30. LAST (MAIDEN NAME) MEZO	
31. NAME OF FATHER—FIRST UNK		32. MIDDLE -		33. LAST TOTH	
34. NAME OF MOTHER—FIRST UNK		35. MIDDLE -		36. LAST UNK	
37. BIRTH STATE YUGOSLAVIA		38. BIRTH STATE YUGOSLAVIA			
39. DATE MM/DD/YYYY 01/29/2002					
40. PLACE OF FINAL DISPOSITION PVT. RES. ARANKA TOTH - 6465 IVERENE AVE., HOLLYWOOD, CA 90068					
41. TYPE OF DISPOSITION(S) CR/RES		42. SIGNATURE OF EXAMINER <i>Scott Faw</i>		43. LICENSE NO. 8257	
44. NAME OF FUNERAL DIRECTOR FOREST LAWN MTY. GLENDALE		45. LICENSE NO. FD 656		46. SIGNATURE OF LOCAL REGISTRAR <i>Fred Lee</i>	
47. DATE MM/DD/YYYY 01/22/2002		48. COUNTY LOS ANGELES		49. CITY LOS ANGELES	
101. PLACE OF DEATH CEDARS SINAI MEDICAL CENTER					
102. IF HOSPITAL, SPECIFY ONE: ☒ IP ☐ ER/OP ☐ DDA ☐ CONV. HOME ☐ RES. CARE ☐ Other					
103. FACILITY OTHER THAN HOSPITAL					
104. COUNTY LOS ANGELES					
105. STREET ADDRESS—STREET AND NUMBER OR LOCATION: 8700 BEVERLY BLVD.					
106. CITY LOS ANGELES					
107. DEATH WAS CAUSED BY: (ENTER ONLY ONE CAUSE PER LINE FOR A, B, C, AND D)					
IMMEDIATE CAUSE		108. DEATH REPORTED TO CORONER BETWEEN ONSET AND DEATH		109. REFERRAL NUMBER	
(A) CARDIORESPIRATORY FAILURE		5 DAYS		☐ YES ☒ NO	
DUE TO (B) RENAL FAILURE		6 WEEKS		110.opsy PERFORMED	
DUE TO (C) GENERAL ARTERIOSCLEROSIS		5 YEARS		☐ YES ☒ NO	
DUE TO (D) HYPERTENSION		10 YRS		111. USED IN DETERMINING CAUSE	
				☐ YES ☒ NO	
112. OTHER SIGNIFICANT CONDITIONS CONTRIBUTING TO DEATH BUT NOT RELATED TO CAUSE GIVEN IN 107 NORMAL PRESSURE HYDROCEPHALUS, DEMENTIA					
113. WAS OPERATION PERFORMED FOR ANY CONDITION IN ITEM 107 OR 112? IF YES, LIST TYPE OF OPERATION AND DATE. GASTROSTOMY FEEDING TUBE --/--/2000					
114. I CERTIFY THAT TO THE BEST OF MY KNOWLEDGE DEATH OCCURRED AT THE HOUR, DATE, AND PLACE STATED FROM THE CAUSE STATED. DECEDENT ATTENDED SINCE I INCIDENT LAST SEEN ALIVE MM/DD/YYYY 03/27/1979 ; MM/DD/YYYY 01/17/2002		115. SIGNATURE AND ADDRESS OF CERTIFIER <i>Scott Faw</i> ROBERT RICHTER, MD 240 S. LA CIENEGA BLVD., BEVERLY HILLS, CA		116. LICENSE NO. A23682	
117. DATE MM/DD/YYYY 01/18/2002		118. TYPE ATTENDING PHYSICIAN'S NAME, MAILING ADDRESS, ZIP 90211			
119. MANNER OF DEATH ☐ NATURAL ☐ SUICIDE ☐ HOMICIDE ☐ ACCIDENT ☐ PENDING INVESTIGATION ☐ COULD NOT BE DETERMINED		120. INJURY AT WORK (1) INJURY DATE MM/DD/YYYY (2) HOUR (3) PLACE OF INJURY			
121. DESCRIBE HOW INJURY OCCURRED (EVENTS WHICH RESULTED IN INJURY)					
122. SIGNATURE OF CORONER OR DEPUTY CORONER <i>HIO</i>					
123. DATE MM/DD/YYYY 2/73/960					
124. TYPED NAME, TITLE OF CORONER OR DEPUTY CORONER					
STATE REGISTRAR					

This is to certify that this document is a true copy of the official record filed with the Registrar-Recorder/County Clerk.

Conny B. McCormack
CONNIE B. MCCORMACK
 Registrar-Recorder/County Clerk

SEP 23 2002

19-367168

This copy not valid unless prepared on engraved border displaying the Seal and Signature of the Registrar-Recorder/County Clerk.

ANY ALTERATION OR ERASURE VOID THIS CERTIFICATE

- Halotti anyakönyvi kivonat. István Tóth született 11/01/1912, meghalt 01/18/2002. Cedars Sinai Medical Center Los Angeles 8700 Beverly BLVD

Fölül: Tóth István szülőháza – Újsor utca 95. szám a Zsidó temető oldalán ■ Alul: Tóth Mihály és családja. Alsó sor balról jobbra: Erzsébet (1907–1983), Veronika (1905–1985), Fehér Veronika, az édesanyja, aki Istvánnal akkor volt terhes (1875–1915) és Péter (1910–1988). Felső sor balról jobbra: Mihály (1900–1967), Mátyás (1898–1919), Tóth Mihály, az édesapa (1869–1928) és Mária (1896–1968)

Fölül: Tóth Mihály, a „családfő” (1869. szeptember 15. – 1928. december 26.). Felsőhegyen született (apja Gergely, anyja Farkas Terézia) ■ Alul balról jobbra: Tóth István 17 évesen, Piroska (édesapám féltestvére), Kiss György (édesapám), Tóth Veronika (édesanyám). A fotó 1929-ben készült (Foto Szalon Javorszky Senta – Főtér) ■

Fölül: felső sor balról jobbra: Tóth István, Tóth Péter, ifj. Tóth Mihály. Ülnek balról jobbra: Horthi István és neje, Tóth Erzsébet, Tóth Mária és férje, Bocán (?) (a kép 1930-ban készült) ■ Alul: Tóth István munkahelye, Albert Gelbstein kézimunkasablon-készítő üzeme a Jézus szíve templomnál (1931–1932)

Tóth István amatőr szobrászként maga készítette száraz bodzafa mintázóféval fényképek után az itt látható szobrait. A fotó 1930-ban készült ■ Alul: Krisztus halotti maszkja (1934), ■ aranyozott gipsz, 25 × 20 cm. Dr. Domány Lászlóné tulajdona

- Jobbról: Tóth István 20 évesen mint a Jugoszláv Hadsereg katonája ■ Balra fenn: 1941-ben Budapest. Balról jobbra: Fazekas Piroska, Tóth István és Piroska nővére, Mária. (Ekkor adta vissza a jeggyűrűt Piroska Istvánnak) ■ Balra lenn: Az elhagyott, csalódott vőlegény, Tóth István 1942-ben Budapesten

Fölül: A fotó 1943. szeptember 19-én készült, vitéz Nagybányai Horthy István szobrának leleplezése után. Balról jobbra: Kiss Györgyné Tóth Veronika, Kincses Margitka és Kiss Katalin ■ Alul: Vitéz Nagybányai Horthy István zentai szobra. Az előtérben Lévai Ilus 1944 tavaszán ■

KALANGYA

DÉLVIDÉKI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

SZERKESZTI: HERCEG JÁNOS

SZENTELEKY KORNÉL ÉS CSUKA ZOLTÁN ALAPÍTÁSA.

XII. év.

1943. február 15.

2. szám.

Zentai Tóth István szobrászművész *Magyar parasztasszony* című szobra, a *Kalangya* 1943. február 15-ei számának címlapján

TARTALOM

<i>Csuka János</i> : A mai délvidéki szerb élet 49	<i>Csery Ferenc</i> : A magyar ifjuság küzdelmei a Délvidéken 76
<i>Hódsághy Béla</i> versei 52, 62, 75	<i>Dr. Frey Imre</i> : A szabadkai Szent Mihály congregatio kegyérme .. 80
<i>Léyay Endre</i> : Repülj már levelem .. 53	<i>Bodroghy Szabolcs</i> : A bácskai székelyek vallásos szokásai 83
<i>Mérei Sándor</i> versei 55, 79	KÉPZŐMŰVÉSZET:
<i>Jurg János</i> : Bácskai feladatok 56	<i>Csuka Zoltán</i> : Fiatal délvidéki képzőművészek Budapesten 86
<i>Csordás Nagy Dezső</i> versei 58, 72	SZINHÁZ:
<i>Illés Sándor</i> : Vándor az éjszakában (novella) 59	<i>Kemény Gábor</i> : Gerhart Hauptmann és a magyarok 88
<i>Muhi János</i> : A 150 éves Ferenc-csatorna és alkotói 63	KÖNYVEK 92
<i>Kosztolányi Dezsőné</i> : Mert vén Szabadka áldalak... .. . 73	

Cimlapképünk *Zentai Tóth István* szobrászművész „Magyar parasztasszony” c. szobrát ábrázolja

KALANGYA

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség irodalmi és kulturális szemléje

Megjelenik minden hó 15-én.

A szerkesztésért és kiadásért felel: *Blazsek Ferenc*, Ujvidék

Lapzárta minden hó elsején

Mindennemű kéziratot, képeket, ismertetésre szánt könyvet erre a címre küldjünk:

Herceg János, a Kalangya szerkesztője, Zombor, Városi könyvtár

Gépirósos kéziratokat kérünk. A beküldött kéziratokat, képeket nem őrizzük meg és nem adjuk vissza Minden cikkért szerzője felel

Központi ügykezelés, Budapest VII., Baross tér 15 (Tel. 426-921)

M. kir. postatakarékpénztári csekk számla: 54.897 sz.

Előfizetéseket, laprendeléseket, hirdetéseket a központi ügykezelés vezetője, *Csuka Zoltán* címére kell küldeni, Budapest VII., Baross tér 15.

Előfizetési árak:

Egész évre 12'— pengő, jogi személyeknek 24'— pengő. Egyes szám ára 1'40 pengő.

G Á L

Szabadka, Kossuth-u. 9 és Rudics-u 2

*cipői és bilgeri
csizmái közismertek*

Képzőművészet

Fiatal délvidéki képzőművészek Budapesten

Zentai Tóth Istvánt nem kell már bemutatni a délvidéki magyar közönségnek s ha itt most a fiatalok sorában foglalkozunk vele, ez inkább az évei számának szól, semmint a művészetének. Ez a fiatal és gyorsan, határozottan bontakozó tehetségű délvidéki szobrászművész, Zenta városának szülöttje és ha ezt a fogalmat nem koptatták és vásfották volna az utóbbi években annyira el, azt is mondhatnók, hogy mint őstehetség bukkant fel a még szerb megszállás alatt álló Zentán. Zentai Tóth István tehetsége és művészete azonban sokkal több ennél a félrevásott fogalomnál; indulása és előretörése egy olyan őszinte és mélyről fakadó művészi egyéniség jelentkezése, amely egyuttal korszerű is és most dobja le magáról utolsó sallangjait.

Zentai Tóth István hat évvel ezelőtt került fel a Délvidékről Budapestre és felfedeztetésében, megindulásában sokat köszönhet a délvidéki magyarság hivatott bácskai és budapesti vezető férfiaknak. A Képzőművészeti Főiskolán Szentgyörgyi István szobrászművész mellett kezdte pályafutását, majd Sidló Ferenchez került, s mostan pedig a főiskolai rektor mellett tanársegédeskedik. A legutóbbi években a délvidéki lapok, de a budapestiek is többször beszámoltak sikereiről, amelyek között első helyen kell említeni a Székesfőváros 1942. évi szobrászati díját, a tavalyi Ferenc István díját, a Szinyei Merse Pál tavaszi szalon díját és a délvidéki szépműves céh tavalyi díját, amelyet az újvidéki kiállításon szerzett.

Zentai Tóth István művészete a naturalista meglátásokon alapul, de túl a naturalizmuson, minden egyes szobránál az a sajátos egyéni felfogás sugárzik,

amely a szobrot szoborrá, élővé és nem tiszta másolássá teszi, az a valami, amit léleknek vagy művészetnek is nevezhetünk, és megtalálhatjuk benne azt a tisztaparti élményt, a magyar föld és a magyar nép szeretetének azt a mélyes gyökerét, amely Bácskából szívja tápláló

Zentai Tóth István „Az ősmagyar” c. monumentális szoborcsoportjának egyik alakjával

erőit és sajátos virágait bontakoztatja ki a szobor formáin. Minden szobrában meg lehet érezni a monumentalitásra való törekvést és bár kis plasztikát is végez, ez a monumentális sugárzik kisebb alkotásaiból is. Van egy parasztasszony-

- A *Kalangya* XII. évf. 2. száma: Zentai Tóth István *Az ősmagyar* című monumentális szoborcsoportjának egyik alakjával

feje, amely a délvidéki magyar földműves asszony minden elszántságát, életere-

Zentai Tóth István:
Szent Gellért oktatja Szent Imrét.
(Dombormű)

jét, a családjával, a közösségével szemben vállalt elkötelezésének jegyét hor-

dozza magán vonásaiban, csodálatosan nyugodt, mély és zárt mosolyában. Akik közel állnak zentai Tóth Istvánhoz, tudják, mennyire törekszik a monumentális alkotásra és ebben a törekvésében ma már legfeljebb az anyag és az anyagiak akadályozhatják, de egész biztosan el fog érkezni oda, hogy ezt a monumentalitást műveiben gátlás nélkül és teljességben kibontakoztathatja.

Most a római ösztöndíjra pályázik és mi bizonyosak vagyunk abban, hogy magyar Délvidékünk, Bácska, közelebb-ről pedig szülővárosa, Zenta, büszke lesz még erre a fiatal és most bontakozó tehetségre, aki alig hat esztendeje nehéz sorsból, de a legszebb álmokkal és meglátásokkal a szemében indult el a bácskai talajról a Tisza mellől, megmutatni azokat a titokzatos és nagyszerű keleti őserőket lehelő virágokat, amelyek magyar szívből tudnak ezen a tájon fakadni.

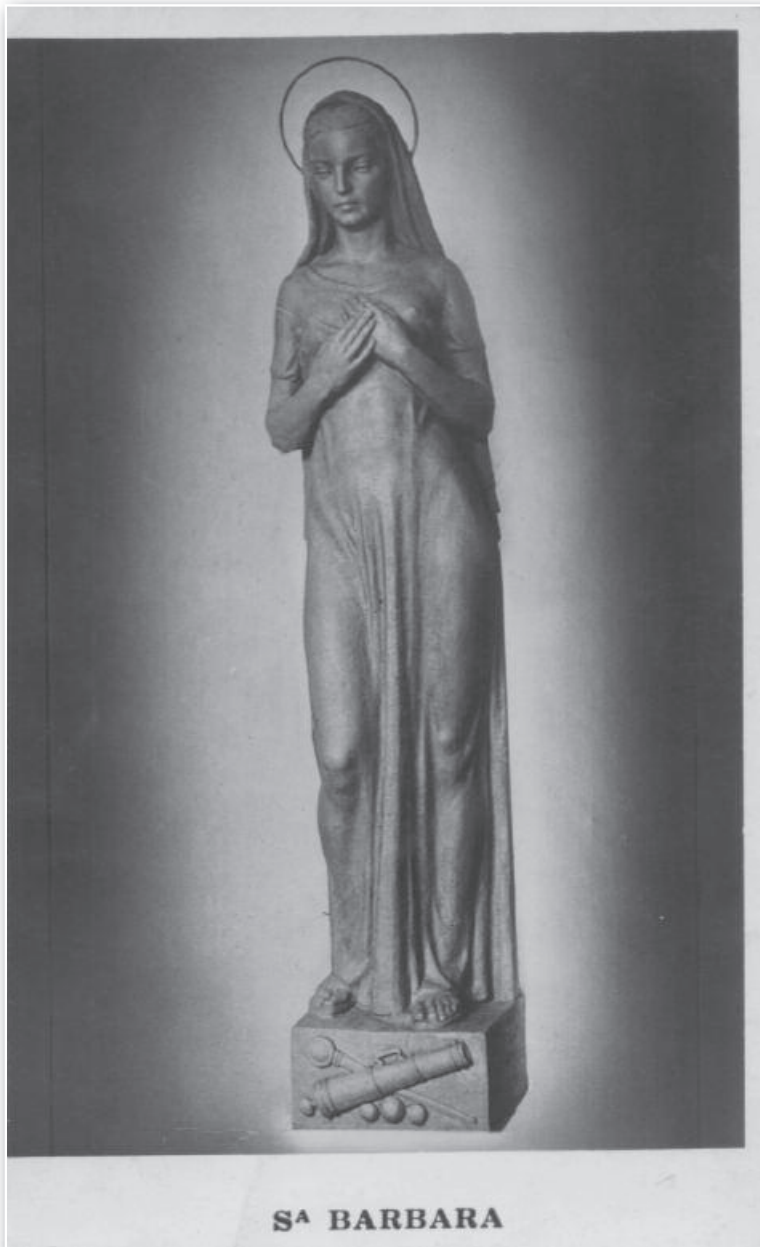
Zentai Tóth István négy alkotásával fog résztvenni a délvidéki szépműves céh küszöbön álló budapesti kollektív kiállításán. A Kalangya örömmel jegyzi fel ezeken a lapokon őt a délvidéki fiatal képzőművészek sorában azok között az induló művészek között, akiket ma már Budapesten is számon tartanak, és örömmel mutatjuk be egy-két alkotását és őt magát is hasábjainkon.

Csuka Zoltán.

A Kalangya

régi évfolyamait visszavásároljuk!

Ajánlatokat a központi ügykezelés címére kérünk, Budapest, VII. Baross-tér 15.

»Hitonkben az erő, siker és győzelem!«

A m. kir. miskolci VII. légvédelmi tü. oszt.

SZENT BORBÁLA szobra

Készítette: 1943. év nyarán:

zentai Tóth István szobrászművész

énykép- Magyar gyártmány.

15

Szent Borbála – A m. kir. miskolci VII. légvédelmi tü. oszt. tulajdona.

■ Budapest, 1943 nyarán

KALANGYA

DÉLVIDÉKI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

SZERKESZTI: HERCEG JÁNOS

SZENTELEKY KORNÉL ÉS CSUKA ZOLTÁN ALAPÍTÁSA.

XIII. év.

1944. május 15.

5. szám.

Ára: 2.000

- A *Kalangya* XIII. évf. 5. számának 1944. május 15-ei címlapján Zentai Tóth István *Búcsú* című műve

TARTALOM

<p><i>Herceg János</i> : Papp Dániel világa 193</p> <p><i>Csuka Zoltán fordítása</i> : Milics zászlos házassága (Horvát népballada) — — — — — 196</p> <p><i>Lázs Sándor</i> : versei — — — — — 205, 219</p> <p><i>Sz. Szigethy Vilmos</i> : Papp Dániel-ről — — — — — 206</p> <p><i>Bodóhegyi Lajos</i> : Gyermekek (vers) 208</p> <p><i>Fiala Endre</i> : Gondolatok a régi magyarokról és szerbekről — 209</p> <p><i>Kristály István</i> : Bánáti levél — 213</p> <p><i>Hodsághy Béla</i> : Egy új világ (vers) — — — — — 216</p>	<p><i>Bárdosi Németh János</i> : Az igazi Berzsenyi — — — — — 217</p> <p><i>Szemző Piroska</i> : A karácsonyi bábu — — — — — 220</p> <p><i>Dudás Kálmán</i> : Egyébként csend van (vers) — — — — — 223</p> <p><i>Banó István</i> : Egy alföldi paraszt-író — — — — — 224</p> <p><i>Laczkó Márta</i> : Papp Dániel diák-évei — — — — — 228</p> <p style="text-align: center;">BÁCSKAI KRÓNKA</p> <p><i>Romhányi Gyula</i> : A Rátótiak — 231</p> <p>KÖNYVEK : — — — — — 236</p>
---	--

Cimlapképünk : *Zentai Tóth István* : Búcsú.

K A L A N G Y A

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség irodalmi és kulturális szemléje

Megjelenik minden hó 15-én.

A szerkesztésért és kiadásért felel : *Blazsek Ferenc*, Ujvidék

Lapzárta minden hó elsején

Mindennemű kéziratot, képeket, ismertetésre szánt könyvet erre a címre küldjünk :

Herceg János, a Kalangya szerkesztője, Zombor. Városi könyvtár

Gépirásos kéziratokat kérünk, A beküldött kéziratokat, képeket nem őrizzük meg és nem adjuk vissza
Minden cikkért szerzője felel

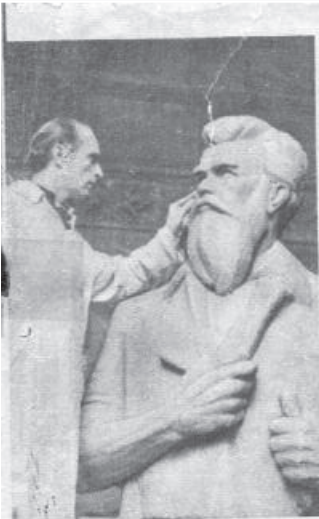
Központi ügykezelés, Budapest VII., Baross tér 15 (Tel. 426-921)

M. kir. postatakarékpénztári csekk számla : 54.897 sz.

Előfizetéseket, laprendeléseket, hirdetéseket a központi ügykezelés vezetője, *Csuka Zoltán* címére kell küldeni, Budapest VII., Baross tér 15.

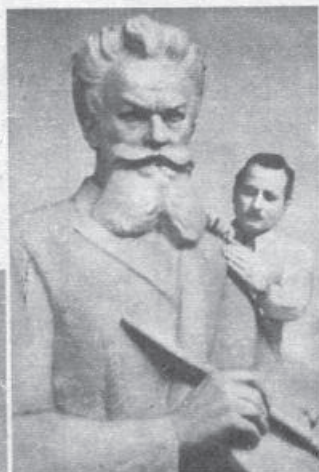
Előfizetési árak:

Egész évre 20— pengő, jogi személyeknek 40— pengő. Egyes szám ára 2— pengő.

Jankó János Izsó Miklóst mintázza

Kerek száz esztendeje született három világhírű festőművésznünk: Munkácsy Mihály, Benczur Gyula és Mészöly Géza. Születésük centenáriumának megünneplésére a Képzőművészeti Akadémiával karöltve, kulturális és gazdasági életünk négy vezető alakja: vitéz Náray Antal, a Rádió vezérigazgatója, a Magyar Távirati Iroda elnöke, dr. vitéz Darányi Béla, a Futura alelnök-vezérigazgatója, dr. Wünscher Frigyes, a Han-

Zentai Tóth István és Munkácsy szobra.

KÖBE VÉSETT ÓRIÁSOK

Az epreskerti műtermekben készül Munkácsy Mihály, Benczur Gyula és Mészöly Géza szobra

gya ügyvezető elnöke és dr. Frigyesy József, a Rádió r.-t. igazgatója, akik a hősi halált halt Horthy István emlékére, a fiatal művészek támogatására jótékony alapot létesítettek, a napokban megszemlítették a centenárius festőket megörökítő, újonnan elkészült szobrokat az epreskerti műtermekben. Az illusztris mecenásokat a Képzőművészeti Akadémia közszeretében álló rektora, Bory Jenő kalauzolta végig.

A Munkácsy-szobor alkotója, a számos ösztöndíj és kitüntető érem tulajdonosa, Zentai Tóth István tanársegéd, Munkácsy, szinte él.

— Ennél is mint általában minden műveknél az egyszerű, világos, tiszta formára törekedtem — magyarázza a művész.

— Legszívesebben milyen szobrokat készítené?

— Szeretem a monumentális szobrászatot. Úgy érzem, ebben tudom leginkább kifejezni önmagam.

A következő terembe is el látogatunk, hogy a Benczur-szobrot megtekinthessük, és alkotójával Gách Györggyel, a „pilóta szobrász”-szal kezdet szoríthassunk. A művész ugyanis „civilben” forgalmi pilóta.

— A repülés és a szobrászat tölti ki életemet — meséli nekünk — a MALERT-nál voltam, de mióta a katonaság átvette, azóta hozzájuk tartozom, és a tábori postagéppel repülgetek Oroszországba.

— Érdekes, és nagyon szép kettős hivatás — jegyezzük meg, miközben körültekintünk a sok szép szobor között. A főhelyen Benczur nagyméretű, köbe komponált alakja. Alkotója Benczur Gyula kedves, derűs egyéniségét formálta szinte élővé.

Belhívják figyelmünket Gách György főmunkájára, Magyarország Kormányzójának szobrára, amelyhez a Főmeltóság a palotában ült modellt.

— Kérdezzük, melyik művész érezte, hogy leginkább kifejezte önmagát?

— Egyikben sem! Mind egyik csak lépés ahhoz a valószínűséghez, amit szüntelenül kerestek.

Tovább nézegetünk. Jankó János a nagy mestert, Izsó Miklóst mintázza meg. Ezt mondja művéről:

— Mielőtt Izsó Miklós szobrához hozzáfértem, magam elé képzeltem a rusztikus zsenit, a nagy erős embert, aki megáll készülő szobra előtt, nézi, keményen nézi, és alkotó hűhűvel gondolkodik felette. Ezt igyekeztem kifejezni tekintetemben, mozdulatában és fejtartásában.

— És Mészöly Géza, a harmadik centenáriumi festő szobra mennyire van?

— Ahhoz csak most fogok hozzá. Itt a forrásmunka, Stróbl mester szobra Mészöly Gézáról.

— Mennyi idő alatt készül

Benczur szobra és alkotója, Gách György.

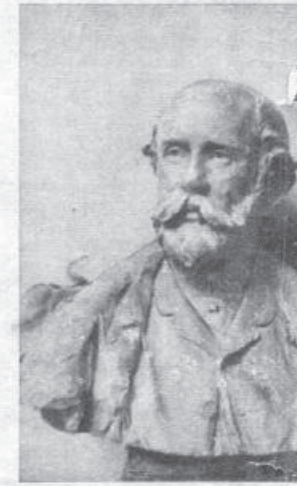
el egy ilyen monumentális alkotás?

— Egy-két, esetleg három hét alatt. Van úgy, hogy az ember egy hónapig vajudik, kínlódik felette, s azután egy hét alatt elkészíti.

— S hol jelölték ki ezeknek a szobroknak helyét?

— Az Epreskert pantheonjára számra készültek, kivéve Mészöly Gézát, amelyet valahol a Balaton környékén szándékozik a főváros felállítani.

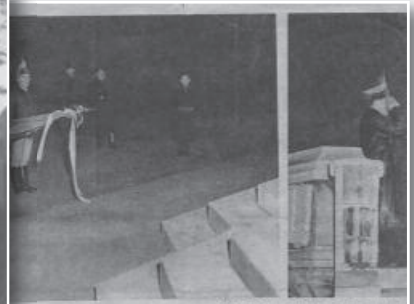
D. E.

Stróbl szoborportréja Mészöly Gézáról.

(Inlay-felvétel.)

- Újsághír, amely szerint Zentai Tóth István tanársegéd Munkácsy Mihály monumentális szobrát mintázza 1944-ben Budapesten, epreskerti műtermében

Az értekezés kiállításán a Székely Pál-félek

Felső: Kőrösi András az 1934-es Magyarországi Magyarok Klubjának elnöke. Középen: Zentai István a szobrászművész.

Magyarország felépülését követően Zentai István műteremének felújítása a hátrahagyott épület maradványainak felhasználásával.

Zentai István szobrászművész. A műveinek között szerepel a 'Török nő' című szobra is.

NAGYJÓ

Írta: ...

A székely péntek

... a székely péntek ...

1944. évi ...

■ **Ülő nő.** Budapest, epreskeri műterem, 1943–44-ben ■ Alul: Zentai Tóth István szobrászművész *Török nő* című szobrával elnyerte a Munkácsy-éremet 1944-ben

11/a
 Az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola
 193
 Hallgatóinak minősítési és származási lapjai
 1944-45 tanév II. félévében I-VII évesek.

sorszám	név	oldalszám
161*	Tóth István	177

Származási, minősítési lap

A hallgató neve:	Tóth István
Atyja neve és foglalkozása:	+ Tóth Mihály földműves
Anyja leánykori neve:	+ Fehér Veronka
Születési helye, község, megye:	Zenta
Ideje év, hó, nap:	1912. november 1.
Vallása	Rom. Kat.
Lakása Budapesten	VIII. Szamos úti Művésztelep 9 ajtó 20
Lakása vidéken	Zenta, Tornyosi út
Anyanyelvén kívül mely nyelveket beszél	szerb
Szak, amelyre jelentkezik	Szobrászat (továbbképző)
Évfolyam, amelybe jelentkezik	1944/45 II félév VII. évf. ismétlő

A félévben vállalt előadások és gyakorlatok

Tantárgyak	Választott tanár		
Szobrászat	Patzay Pál	36	Patzay kitűnő
Művészettörténet	Dr. Molnár Ernő	2	Molnár= jeles
Világirodalom	Dr. Berezik Árpád	2	Berezik=jeles
Fest. és szobrászat anyagtan	Dr. Barkay Ernő	2	Barkai=kitűnő
Korszerű honvédelem	Zacher Sándor v.h. őrnagy	2	vit. Deák= jó
Ikonográfia	Dr. Molnár Ernő	1	Molnár= járt
		45	

Állami ösztöndíj összege 20 pengő. Tandíjmentes a 21.169/940 sz. miniszteri rendelet alapján.

- Fönn: Munkácsy Mihály köztéri szobra. Budapest, Epreskert, 1944 ■ Lenn: Az Országos Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak minősítési és származási lapjai az 1944/45. tanév II. félévében. (I-VII. évesek)

- Fölül: 1948. április 26-án, 3 év hallgatás után jelezte, hogy feleségével tanulmányútra indul Rómába ■ Alul: Tóth István és első felesége, Bagi Jolika. Az esküvői kép 1948-ban Budapesten készült

Fölül: Az ötvenes évek elején Caracasban Tóth István és felesége, Jolika egy barátjuk háza
■ előtt ■ Alul: az 1950-es években a Caracas közeli őserdőben felfedezi a nemes szoboranyagot, ■
a színes trópusi fát

- Fölül: Tóth István, a befutott szobrászművész feleségével Caracasban 1955-ben. Az első autó Jolikáé, a hátsó Istváné ■ Lenn: Szoborkompozíció, a caracasi kormánypályázat díjnyertes alkotása. Maracay, 1950–1951

■ Fenn: *Jaguár*. Caracas, Maracay város közterén ■ Alul: *Dombormű*. Caracas, 1959 ■

Balról: Színes dombormű Caracas egyik lakóépületének oldalfalán ■ Jobbról: Egy venezuelai spanyol újság hírül adja, hogy Esteban Tóth műtermében elkészült a 230 cm-es *La Familia* [A család] című szoborkompozíció

Fenn: A *La Familia* című 230 cm magas, hófehér kőszoborcsoport, 1950–1951 (?). A

venezuelai El Palmar fürdőhely főterén ■ Alul: 23 év távollét után találkozás a testvérekkel

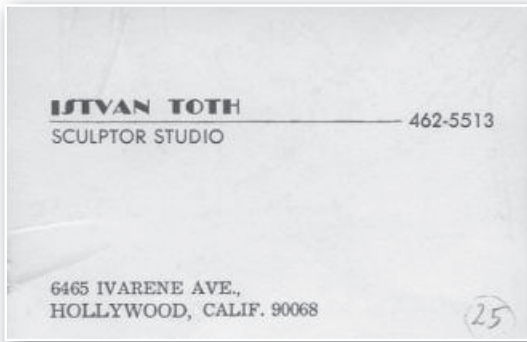
- Zentán 1964 júliusában. Középen ül Tóth István, első sor balról jobbra: Kiss György, Tóth Péter és Erzsébet, Kissné Tóth Veronika, Tóth Istvánné, Jolika, Horthiné Tóth Erzsébet, Bocánné Tóth Mária, Tóth Mihályné; második sor balról jobbra: Kiss Ilona, Kiss Katalin, Horthi István és Tóth Mihály ■

Fölül: 1964 júliusában a Zentai Művésztelepen készült fotó: balról jobbra: Thurzó Lajos szobra, Tripolsky Géza, egy budapesti festőművész és felesége, Tóth István, Horthy Franciska és Tóth Istvánné (Jolán) ■ Alul: 1964. július, a felejthetetlen búcsúebéd után. Állnak balról jobbra: „Puszi”, a zenész, Neider Erzsébet, Domány Katalin, Tóth István, Aulik Erzsébet és Tóth Istvánné (Jolán). Guggolnak: dr. Domány László és Aulik Mihály fogász

- Fölül: 1968 áprilisában Danna Lewisről készített portréjával ■ Lenn: Tóth István szobrász a Simon Patrich Galleryban rendezett kiállításán Szörényi Éva színésznő társaságában, a *Summer* [Nyár] című, trópusi fából faragott remekmű előtt 1968. szeptember 7-én

Balra fölül: Tóth István névjegykártyája és a házához vezető minitérkép (6465 Ivarene Ave., Hollywood 90068, California). 1968 novemberében költözött be új házába ■ Jobbra fenn:

■ „Tóth István és Táborszky Lívia násza.” 1968. december. ■ Alul: 1968. december, az esküvő után: ft. Horváth Benedek plébános, Táborszky Lívia és Tóth István, valamint a vendégek ■

- Fenn: *Centaur*. A Walt Disney Stúdióban 1969-ben ilyen és ehhez hasonló szobrokat készített ■
- Alul: Tóth István szobrászművész hollywoodi házának műtermében 1970 áprilisában

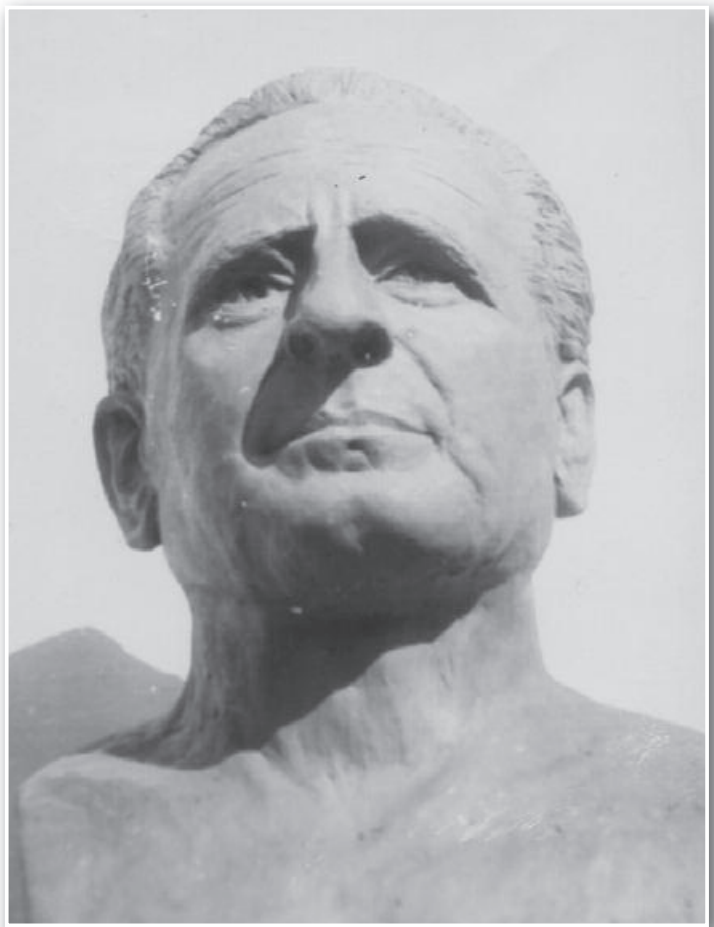
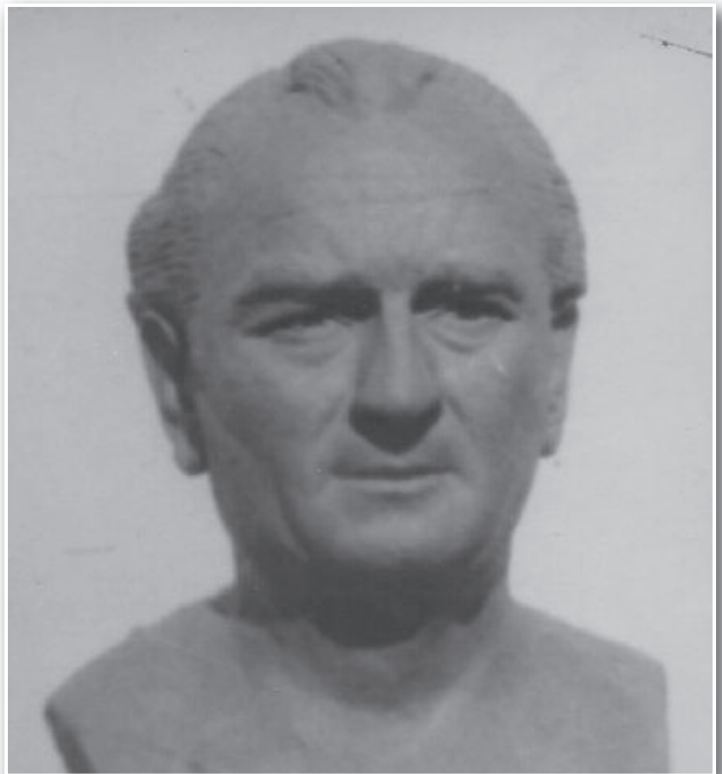

Fent: Tóth István Tavasz című bronzszobrának átadása 1972. június 6-án. Helyszín: a zentai Városi Múzeum. Jobbról balra: dr. Kadványné, dr. Kadvány Sándor, az ajándékozó, Tóth Péter, Domány Editke, Kissné Tóth Veronika, és háttérben áll Tripolsky Géza

■ múzeumigazgató ■ Alul: 1972. június 6-án a zentai Városi Múzeumban. A szoborátadáson részt vevő családtagok balról jobbra: dr. Dományné Kiss Katalin, Kissné Tóth Veronika, Domány Edit és Tóth Péter

Fölül: Tóth Menyhérték házában udvarán 1973. július 18-án Szarvason (Kossuth u. 9.) Tóth István, dr. Domány László és családja, Katalin és Edit ■ Alul: Magyarországon, Szarvason, a Kőrös partján 1973. július 18-án, a nyugágyban Tóth István, mellette Tóth Menyhért és felesége, Nusika ■

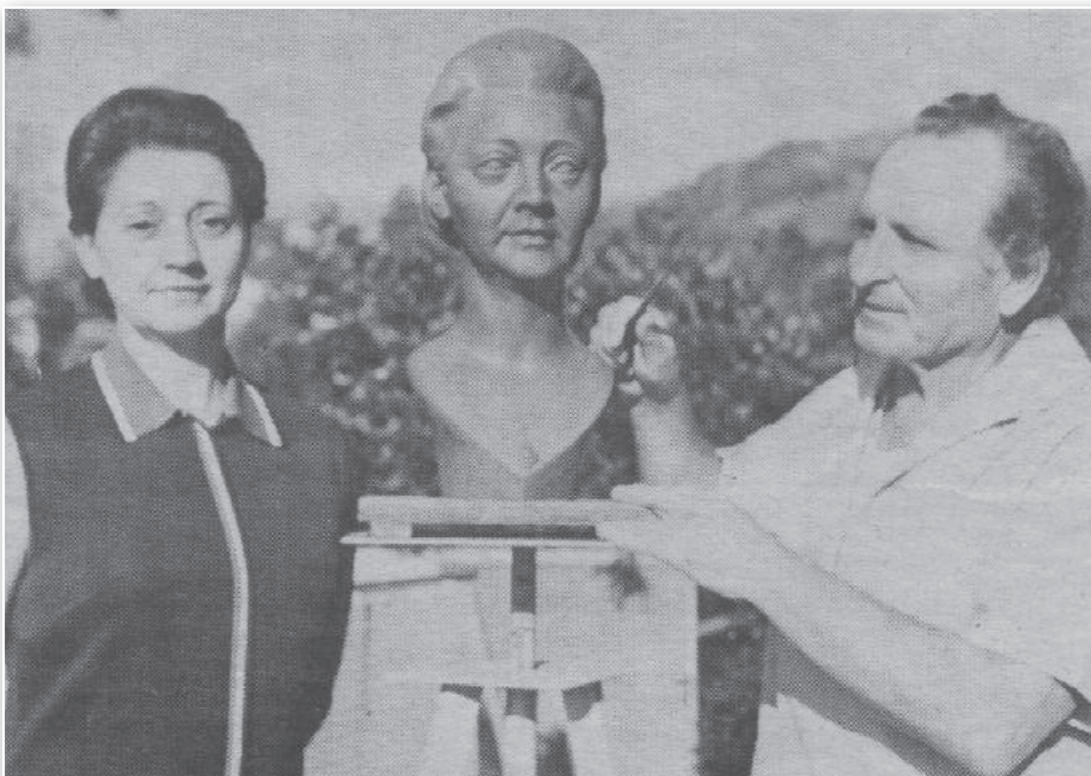
- **Tóth István Szarvason élt unokaöccse, Tóth Menyhért amatőr szobrászként az 1960-as években elkészítette a saját, valamint Tóth István szobrász agyagból formált portréját is** ■

- Felül: Szoborajándékozás. Anya gyermekével. Tóth István és Tripolsky Géza 1973 júliusában ■ Alul: Tóth István a Zentai Művésztelepen *Bagoly* című szobrát mintázza 1973 júliusában (Stevan Kragujević-Štica felvételei) ■

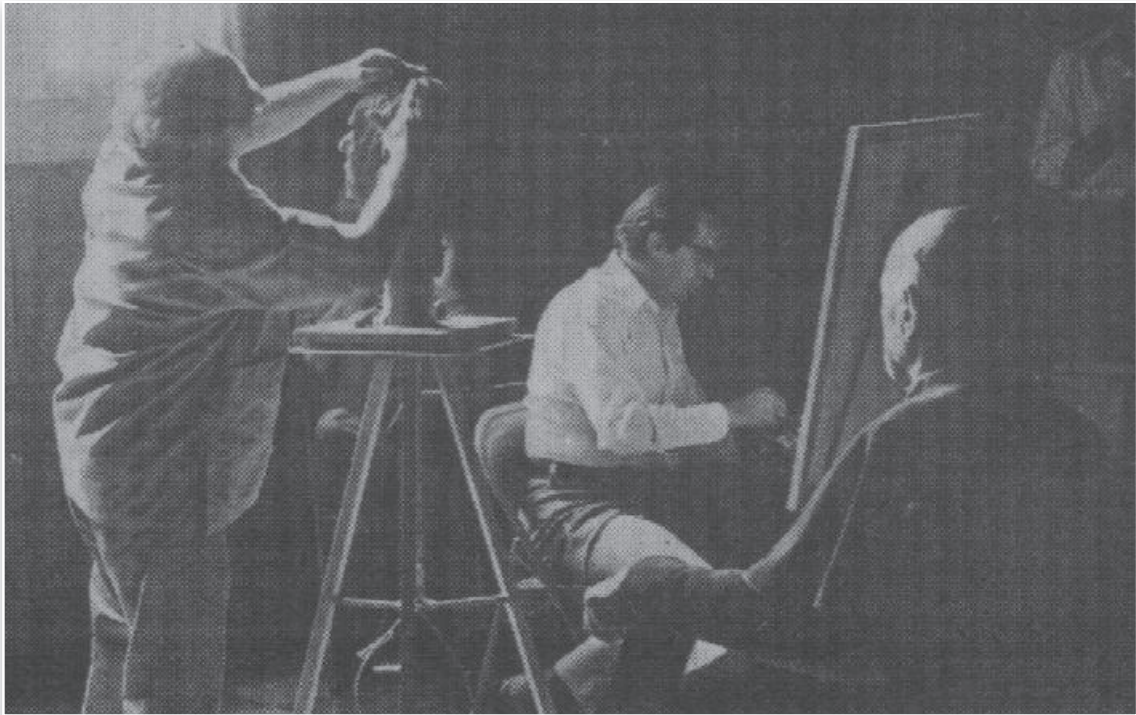
- Fölül: Tóth István szobrászművész Mrs. Villiam Landnak, Walt Disney lányának társaságában 1973. július 20-án ■ Lenn: Las Vegasban 1973. december 18-án Tóth István szobrászművész és Harmath Rózsa házasságot kötöttek

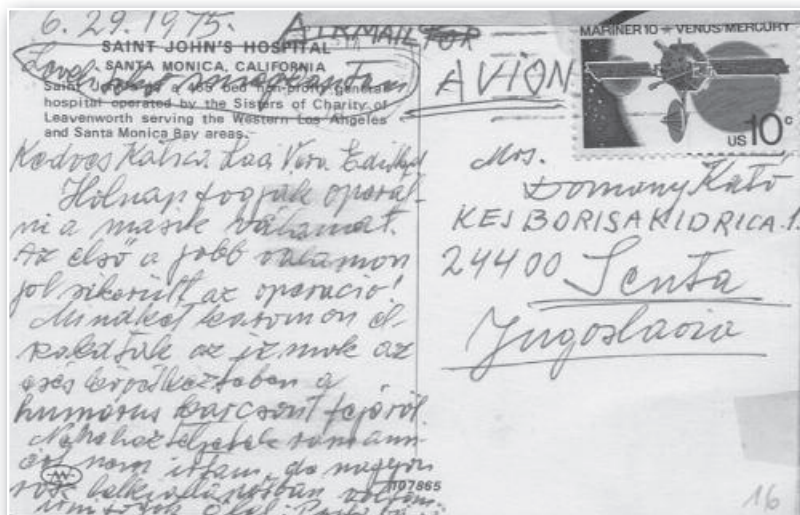
Fenn: Lakodalmi kép 1973 decemberében Tóth István hollywoodi házában Rózsával
barátaik társaságában ■ Alul: Tóth István portrét készített harmadik feleségéről, Rózsáról
1973 decemberében ■

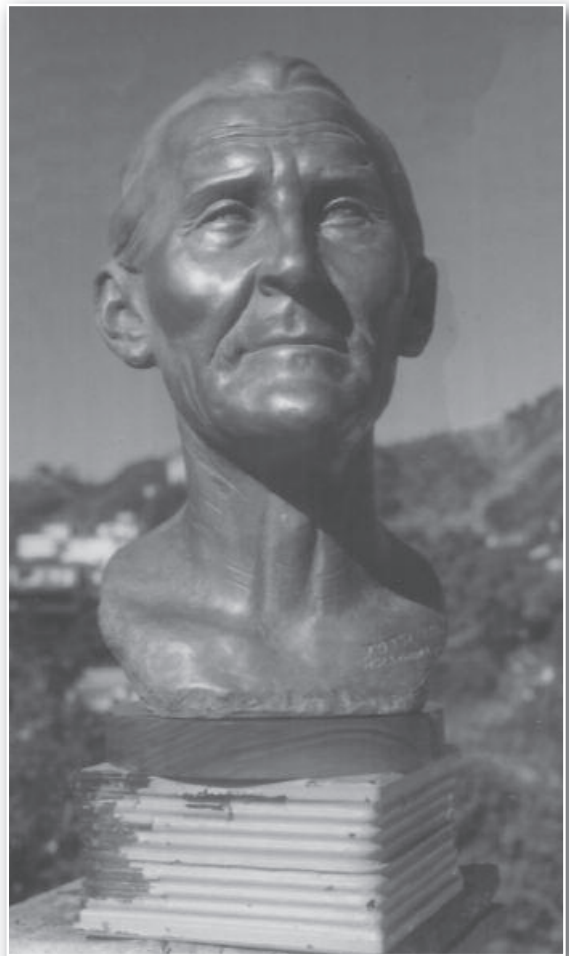
Fölül: Tóth István szobrászművész hollywoodi házának erkélyén két alkotásával: *Space Ear* (1973), *Free Form* (1974) ■ Alul: 1974 májusában Tóth István elkészítette az *Új Világ* főszerkesztőjének, dr. Ternovszky Ferencnek a portréját ■

Fölül: 1974 júniusában Los Angelesben Tóth István szobrot mintázott Mindszenty József hercegprímásról ■ Alul: A Santa Monica-i St. John's Kórház, ahol Tóth Istvánon egy sérülés utáni bonyolult műtétet hajtottak végre 1975 áprilisában.

Fenn: Tóth István második műtétére 1975. június 30-án került sor szintén Kaliforniában, a Santa Monica-i Saint John's Kórházban ■ Alul: Tóth István szobrászművész a három űrhajós 1969. július 20-ai történelmi utazásának emlékére megalkotta a *Reaching for the Stars* [A csillagok elérése] című monumentális szoborkompozíciót, amellyel 1975. augusztus 20-án részt vett a Bicentennial jegyében Los Angelesben megrendezett képzőművészeti kiállításon ■ Jobbra: A *Reaching for the Stars* című szoborkompozícióval Tóth István kiérdemelte az Árpád Akadémia aranyérmét. Ez a fotó 1978 decemberében Clevelandben az aranyérem átadásának pillanatát örökítette meg

Balról: Dr. William H. Pickering mellszobra. 1976. augusztus. A Caltech egyik épületében látható ■ Jobbról: Dr. Halász János bronz mellszobra. Toronto, Magyar Ház, 1977 ■

Dr. Halász János bronzszobra mellett: Endes Lászlóné, Dr. Benyó Dezső, Tóth István szobrászművész és Endes László.

LEVELESLÁDA

Tóth István szobrászművész, aki a Kultúrközpont részére a könyveket adományozó Halász János dr. szobrát elkészítette és most áprilisban a szobrot el is hozta Torontóba, visszaérkezése után Hollywood-ból levelet írt Endes Lászlónak:

„Köszönöm Nektek — írja levelében — azt a meleg fogadtatást, szeretetet, megbecsülést, amelyben részesítettetek. Nagyon jó volt érezni a melegséget otthonotokban is, melyet megosztottatok velem.”

„A Magyar Házat, mely a legszebb a világon, nagyon megszerettem, s büszke vagyok rá és jó érzés, hogy a Magyar Ház jó kezekben van.”

„Én mint amerikai magyar, szeretnék buzdítólag hatni azokra a magyarokra, akik még nem nyitották meg a szívüket, hogy adakozzanak a Magyar Ház adósságának kifizetésére. Én is itt küldök 100 dollárt, mert nem hiszem, hogy lenne olyan magyar, aki nem adna tehetségéhez képest”...

Köszönjük az őszinte baráti szavakat és köszönjük az adományt. A Krónika szerkesztősége is hisz abban, hogy a jó példa előbb-utóbb meghozza a jó eredményt.

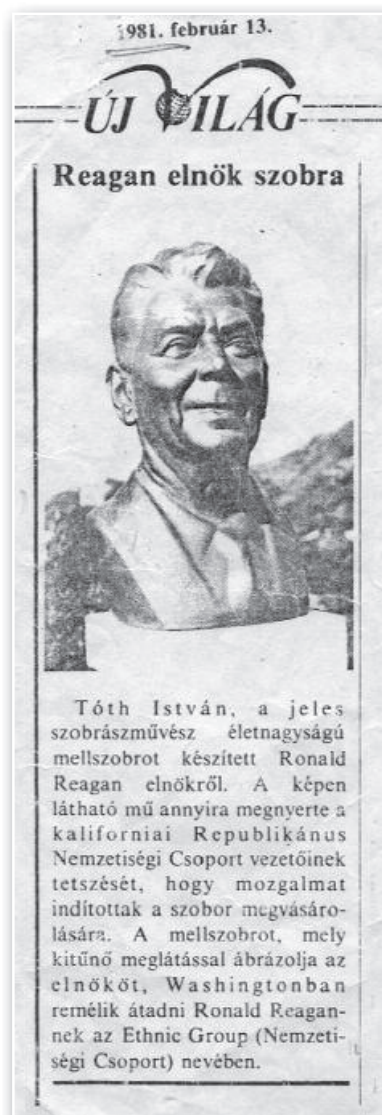

Kiállító művészeink egy csoportja az áprilisi képzőművészeti kiállításunkon.

Balra: 1977 júniusában Tóth István szobrászművész Torontóba viszi dr. Halász Jánosról készített bronzszobrát ■ Jobbra fenn: Tóth István és negyedik felesége, Aranka 1977.

■ augusztus 16-án ■ Jobbra lenn: Tóth István és felesége, Aranka hollywoodi házuk bejárati ajtajában

Balról: *From the Universe*. A Los Angeles-i Ante Mortem Galleryben megrendezett kiállításon 1980. áprilisában ■ Jobbról: Ronald Reagan amerikai elnök életnagyságú mellszobra. Los Angeles, 1981. február 13. ■

- Fenn: „Igaz testvéri szeretettel küldöm Vera nővéremnek. Öcséd: Pista, 1982. szept. 28.
■ Hollywood-California” ■ Lenn: Nagybátyánk Belgrádban 1983. november 25-én. Stevan Kragujević-Štica felvétele

Tóth István szobrot kapott Zentán

Szombaton délután Zentán nagy érdeklődés mellett leplezték le Tóth István, 2002-ben kilencvenéves korában Hollywoodban elhunyt szobrászművész mellsobrát, amelyet a VMDK szegedi tagozatának kezdeményezésére a Délvidéki Magyarok Ifjúsági Szervezetével együttműködve a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával állítottak fel a Joca Vujić téren. A szobor a topolyai Dudás Sándor szobrászművész alkotása, talapzata pedig Puskás Ferenc zentai fafaragó munkája. Zenta híres szülöttének szoboravatóján Nagy Abonyi Attila, a VMDK szegedi tagozatának elnöke elmondta, hogy becsüljük meg azokat, akik közülünk emelkedtek ki, és nem tagadták meg zentaiságukat bárhol is jártak, alkottak a világban. Munkásságuk, maradandó alkotásaik példaként szolgálnak az utókor számára. Pejín Attila, a Városi Múzeum vezetője beszédében méltatta Tóth István művészpályáját, gazdag életútjának

Gergely József

főbb állomásait. Szobrai közül néhány a Városi Múzeumban is megtekinthető. Pék Zoltán polgármester a zentai művész kiemelkedő, példamutató alkotói tevékenységére hívta fel a figyelmet, akire az utókor, Zenta mai polgárai méltósággal emlékeznek. Domány Katalin a szobrászművészhez, édesanyja testvéréhez fűződő személyes emlékeit

osztotta meg az ünneplő közönséggel, s mint mondta, hamarosan elkészül a család nagy alakjáról, Tóth Istvánról szóló könyve. A szoboravatót Lévai Dóra szavalata és Balogh Virág László énekes gitáros fellépése tette színesebbé. Az ünnepség után a Városi Múzeumban Tóth Istvánt bemutató félórás dokumentumfilmet vetítettek.

■ ger

Fenn. *In memoriam Tóth István (1912–2002)*. Andruskó Károly linómetszete ■

- Lenn: Tóth István szobrot kapott Zentán. A *Magyar Szó* tudósítása az eseményről 2009. május 25-én

TÓTH ISTVÁN
1912-2002
SZOBRAŠZMŰVESZ

Tóth István mellszobrát 2009. május 23-án avatták fel. A könyv szerzője és leánya virágot helyez a Dudás Sándor szobrászművész készítette emlékműre

Tóth István szobrászművész legközelebbi rokonai a szoboravatást követően, 2009. május 23-án. Jobbról balra: Menyhárt István, dr. Domány Lászlóné, Kiss Katalin, Menyhárt Ákos, Török Nándorné Tóth Teréz, özv. Domány Ferencné Tóth Mária, Tóth László és felesége Piroska, guggol Menyhártné Domány Edit